Een perspectiefnota in balans?

De perspectiefnota bevat dit jaar weinig pagina's. Of de nota daarmee ook makkelijk te lezen is, is de vraag. Wij hebben hier al eerder aandacht voor gevraagd. Sommige dingen moet je blijven herhalen, want ook in deze nota staan voor ons onbegrijpelijke zinnen die vooral vragen oproepen. Wat is het prioriteren van speellocaties bijvoorbeeld? Wat houdt actief meedenken met het verbeteren van de exploitatie van het Kulturhus in? En hoe worden signalen tijdig ondervangen? Stop met de vaagtaal en schrijf op wat u bedoelt!

De perspectiefnota bevat dit jaar ook niet veel nieuws. Dat lijkt tenminste zo, want op de laatste paar pagina's zit er ineens toch een addertje onder het gras: het project Almelo Waterstad.

Na een grote nadruk op financiën met allerlei bezuinigingen in de zorg en op subsidies, lijkt deze nadruk aan het eind van deze raadsperiode ineens verdwenen. Het college wil maar liefst twaalf miljoen euro steken in een project waterstad. Waar in het coalitieakkoord werd uitgegaan van een overschot van 9,3 miljoen euro in 2022 is dat in deze perspectiefnota nog maar 2,5 miljoen euro. In 2025 komt het saldo zelfs precies op 0 uit, met allerlei onzekerheden. Het is dan ook de vraag of deze enorme investering van 12 miljoen euro financieel gezien te verantwoorden valt. Het is alsof je tijdens deze coronacrisis een groot feest organiseert om het einde van de coronacrisis te vieren, terwijl nog lang niet iedereen gevaccineerd is.

Binnenstad/waterstad

Het lijkt een soort prestigeproject dat het college voor de verkiezingen nog door de raad wil krijgen. Met veel bombarie wordt het als iets nieuws gebracht, maar dat is het toch niet echt. Almelo Waterstad en ook het inzetten op groen en blauw waren al onderdeel van het Masterplan in 2004, 17 jaar geleden. De motie groen-blauw lijkt helaas vooral een project steen en beton.

De kosten zijn twaalf miljoen euro. Voor een gemeente die geen 50.000 euro over heeft voor een stadsmuseum, voor een gemeente die voor huttenland geen 40.000 euro wil betalen, voor een gemeente die twee ton bezuinigt op de bibliotheek. Bij het stadsmuseum werd de vraag gesteld of het die subsidie van maar liefst 50.000 euro wel waard was. Je vraagt je af of iemand ook deze vraag heeft gesteld bij dit prestigeproject van 12 miljoen euro. Natuurlijk, het kan best een mooie ontwikkeling zijn, maar wat levert het op? Het vervangen van de bruggen rond de binnenstad zonder dat het water richting de stadsvijver wordt verbreed heeft wat D66 betreft in ieder geval weinig zin.

En hoe wordt dit alles dan gefinancierd? De ondernemers moeten ervoor opdraaien. De coalitie beloofde in het coalitieakkoord dat de OZB niet met meer dan de inflatie werd verhoogd, voor de precariobelasting geldt dat duidelijk niet. In 2029 is de precariobelasting volgens de perspectiefnota maar liefst zes keer zo hoog als nu. En dat nadat veel ondernemers tijdens de coronacrisis zo moeilijk hebben gehad. De boodschap van dit college, van de coalitie: u kunt nog wel wat meer belasting betalen. De precariobelasting

leverde nooit veel op en lijkt nu een soort melkkoe te worden om een groot project mee te financieren. Dat kan niet de bedoeling zijn.

Er zijn bovendien nog genoeg andere zaken die ook onze aandacht verdienen. Sommige gemeenten zijn bijvoorbeeld begonnen met een eigen herstelplan na deze coronacrisis, samen met ondernemers, onderwijs en culturele instellingen. In Almelo lijkt eerder het tegenovergestelde te gebeuren. Hiervoor noemden wij al de verhoging van de precariobelasting. Op het gebied van horeca en onderwijs hebben wij eerder al vragen gesteld en daar kwam een lauwe reactie op. Er zijn gemeenten waar zomerscholen of extra sportactiviteiten of culturele activiteiten voor jongeren worden georganiseerd. In de Perspectiefnota schrijft het college dat de doelstelling voor het aantal bezoekers aan de binnenstad met 30% naar beneden heeft bijgesteld. Wat doen wij daaraan? We zouden ook kunnen denken: er moet een tandje bij.

Cultuur

Een stad zonder cultuur, is een stad zonder ziel. Investeren in kunst en cultuur maakt Almelo als woonplaats en als vestigingsplaats aantrekkelijker. Helaas zien we dat dit college het tegenovergestelde doet. De gemeenten krijgen in deze coronacrisis via het gemeentefonds extra geld van het Rijk voor cultuur. Het college heeft dit geld tot nu toe niet gebruikt voor cultuur, maar heeft besloten om het naar de algemene middelen door te sluizen. Het college constateert zelf in de perspectiefnota dat de bedrijfsvoering van culturele instellingen onder druk staat door de sluiting tijdens de coronacrisis. Het risico bestaat dat dat leidt tot een verschraling van het culturele aanbod, schrijft het college. Dat maakt het nog onbegrijpelijker dat het college dit geld tot nu toe niet heeft besteed aan cultuur. D66 vindt dat dat anders kan en anders moet. Wij dienen hierover een motie in.

Zorg

Bij de start van het college was het uitgangspunt dat we moesten uitkomen met de Rijksmiddelen. Het college wilde op dat moment zelfs niet om meer geld vragen bij het Rijk. Die doelstelling was niet realistisch en is dan ook totaal onhaalbaar gebleken.

Wat D66 betreft moeten we terug naar waar het eigenlijk om draait: de zorg voor onze inwoners. Onlangs verscheen in het Nederlands Juristenblad een artikel van een advocaat met de kop: ´Raadsleden, wethouders en ambtenaren: Pas op voor een toeslagenaffaire in het sociaal domein!”. De auteur van het stuk schreef: Raadsleden, wethouders en ambtenaren die niet duidelijk genoeg kunnen aantonen dat zij meer belangen meewegen in hun besluitvorming dan die van de gemeentelijke financiën alleen, verliezen uiteindelijk hun legitimiteit. Door primair te kijken naar de eigen gemeentelijke organisatie en haar (financiële) belangen, verliezen zij degene aan wie zij hun bestaansrecht ontlenen uit het oog: de burger.” Alle maatregelenplannen uit de afgelopen jaren hebben precies dat als uitgangspunt gehad: de financiën van de gemeente Almelo. Die zijn nu op orde, maar krijgen inwoners ook de zorg die zij nodig hebben?

Uit een rapport van eind vorig jaar blijkt dat de inzet van praktijkondersteuners bij huisartsen weinig oplevert: de betrokkenen zijn wel tevreden over de inzet van de praktijkondersteuners, maar het leidt in ieder geval niet tot een vermindering van jeugdzorg. De vraag is of het dan veel zin heeft om met die praktijkondersteuning door te gaan.

Participatie

Het opheffen van Soweco lijkt een doel op zich geworden. In plaats van de vraag te stellen hoe wij de organisatie kunnen omvormen naar de huidige markt en wetgeving en daarbij de jarenlange ervaring van Soweco te gebruiken, gaan we als een olifant door de porseleinkast, negeren wat er op ons pad komt en lopen oze eigen neus (slurf) achterna. De gemeenten willen niet meer samenwerken om hun moverende redenen (waarschijnlijk geld) en daar moeten dan de mensen van Soweco meerdere jaren voor in de stress zitten. Los van het traject op zich, concluderen wij inmiddels dat het met de communicatie rondom dit proces slecht gesteld was en is. Nog steeds moeten wij gissen naar waarom wethouder Maathuis een voorstander is van een stichting NUO? Misschien heeft hij wel een heel legitieme reden, maar heeft hij dat nog steeds niet duidelijk kunnen maken. Ook hier willen wij de term vaagtaal nog eens herhalen. En dan niet in woord en geschrift, maar in de overdracht van informatie.

Bestuur en samenleving

Vier jaar geleden is deze gemeente begonnen met een organisatieontwikkeling. Het doel daarvan was onder andere dat het bestuur beter in positie moest komen. De vraag is of dat is gelukt. Een degelijke planning is er nog steeds niet, wat toch een voorwaarde is voor een fatsoenlijke uitvoering van het BOB-proces. Nu zien we dat er in januari en februari bijna lege agenda's waren, komen er in juni op het laatste moment raadsvoorstellen voor zonnepanelenvelden, vergaderen we tot diep in de nacht en moet volgende week nog in één avond de Vloedbeldverbinding door de raad worden behandeld.

Het college constateert dat er de afgelopen jaren kennis op het gebied van stadsontwikkeling uit de organisatie is verdwenen en wil hier daarom in investeren. Dat is op zich prima, maar tegelijkertijd wil het college daaraan ook een nieuwe taakstelling vastkoppelen voor de rest van de organisatie. D66 vindt dat niet zo'n goed idee. Eerder constateerde het college dat het in de organisatie piept en kraakt door eerdere taakstellingen. Waarom dan nu weer een extra taakstelling? De kans lijkt ons groot dat we over een paar jaar constateren dat ergens anders in de organisatie gaten opgevuld moeten worden.

D66 maakt zich zorgen over de relatie tussen de gemeente Almelo en andere organisaties.

Het uitgangspunt lijkt vooral: wij hebben gelijk en als u het niet met ons eens bent, dan snapt u het niet. Het is de houding die we het afgelopen jaar regelmatig hebben gezien. Bij de omgang met de subsidiepartners, de houding tegenover de heer Hazewinkel, voorzitter van de raad van commissarissen van Soweco, ook hier in deze raad, en de omgang met Twence. Gaat het niet zoals Almelo wil, dan staan we als een verwende peuter die zijn zin niet krijgt stampvoetend langs de kant of we rennen naar de juffen en meesters van Gedeputeerde Staten om heel hard te roepen dat de anderen niet hard genoeg hun best doen.

Of dit in de andere gemeenten wordt gewaardeerd wagen wij te betwijfelen. Sterker nog, in Twenterand zegt men: Almelo is een onbetrouwbare partner gebleken waarmee wij niet in een stichting (NUO) willen samenwerken. In plaats van enige zelfreflectie, wordt er dan vanuit Almelo geroepen of Twenterand niet aansprakelijk gesteld kan worden of wordt gewezen op de mogelijke rol van een van de raadsleden in Twenterand.

We zien het ook richting initiatieven vanuit de stad. Denk aan het plan van de Cosbo voor woningen in de binnenstad of het plan vanuit de Armeense gemeenschap. Wat D66 betreft vraagt dit om een andere houding vanuit het gemeentebestuur. Nu voelen mensen zich niet gehoord of niet serieus genomen. Dat moet anders bij de energietransitie en bij de invoering van de Omgevingswet.

Duurzaamheid en natuur

Duurzaamheid is voor ons allemaal een centrale opgave. Bij elk voorstel in het fysiek domein zou ook aandacht moeten zijn voor de gevolgen voor natuur en milieu. Er is inmiddels een Regionale energiestrategie en een Klimaatadaptatiestrategie waarmee . Dat is goed; alleen wachten op initiatieven uit de samenleving is niet voldoende. Daar waar de gemeente echt de voortrekkersrol neemt, gaat de verduurzaming vele malen sneller dan daar waar het alleen aan de markt of de samenleving is overgelaten.

D66 maakt zich zorgen over de biodiversiteit. Hiernaast zien we graag meer maatregelen zoals onttegelen van schoolpleinen, minder bomenkap, veel meer groen in de stad, kortom groene actie vanuit dit stadhuis. Wij steunen een paar moties over dit onderwerp.

Tijdens de begrotingsbehandeling in 2017 heeft D66 ervoor gepleit om de het onderhoudsniveau in de openbare ruimte niet nog verder te verlagen. Een motie van D66 is toen aangenomen. D66 is dan ook tevreden over de door het college voorgestelde investering in dit onderhoud.

Uit de klimaatadaptatiestrategie blijkt dat Almelo beter bestand moet zijn tegen wateroverlast en hittestress. Het college wil daarom meer groen aanleggen en minder verhard terrein in de openbare ruimte. Dat is prima, maar het heeft minder effect als inwoners vervolgens hun tuinen vol met tegels leggen. D66 pleit bijvoorbeeld voor het onttegelen van schoolpleinen. Verder zien we regelmatig dat bomen worden gekapt, wat kan leiden tot onrust in een buurt. Bomen kunnen heel beeldbepalend zijn. Wij steunen dan ook een motie over het bomenbeleid.

De kop van deze algemene beschouwingen is: een perspectiefnota in balans. Wij zien die balans op dit moment nog onvoldoende.